

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

28.10.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

investor.bg

✓ ДАНС, енергийното министерство и прокуратурата правят дисекция на енергетиката

Работната група анализира и сигналите на работодателските организации

Работна група, в която участват експерти от Министерството на енергетиката, ДАНС и прокуратурата, анализират ситуацията в енергетиката от месеци, събщи зам.-главният прокурор Борислав Сарафов в ефира на БНТ.

Той уточни, че се очаква докладът на съвместната група, който трябва да направи „дисекция“ на цялостното състояние на енергетиката, както и различните сключени договори.

Работната група анализира и трите сигнала за нередности, подадени от работодателските организации. Те се отнасяха до изкупуването на тока от ВЕИ-централи, нередности при подписване на договорите с AES Гълъбово и КонтурГлобал, както и нередности в работата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР).

Сарафов посочи, че на 29 октомври в Софийски градски съд ще бъде разгледано делото срещу Христо Бисеров. Бившият депутат е обвинен в документна и данъчна измама. Прокуратурата още очаква решението на сръбските си колеги за екстрадирането на банкера Цветан Василев.

Пред БНТ зам.-прокурорът отбеляза още, че в изборния процес – тоест от началото на предизборната кампания досега, са получени 1416 сигнала за проблеми. При 980 от тях има отказ за образуване на наказателно производство.

При 103 от сигналите са образувани досъдебни производства, а за останалите случаи – разследването още продължава.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник 24 часа](#)

✓ Рекорден бюджет в историята на България

Рекорден бюджет по обем ще има България догодина, а БВП ще стигне за първи път над 88,2 млрд. лв.

През 2016 г. бюджетът ще похарчи с 2 милиарда лева повече в сравнение с тази година. За да бъдат покрити увеличените разходи, планът е да се съберат 2,4 млрд. лв. повече, като от тях 1,5 млрд. ще са от данъци. Това е записано в проектобюджета за 2016 г., предложен от финансовия министър Владислав Горанов за обществено обсъждане.

Общо догодина държавата планира да събере 20,6 млрд. лв. при 18,2 млрд. лв. за тази година.

За да се изпълни напрегнатият план за приходи, през 2016 г. фирмите трябва да отделят за хазната със 100 млн. лв. повече - разчетите за корпоративен данък са за 1,7 млрд. лв., при 1,6 млрд., планирани за тази година.

Най-голямо увеличение се очаква да има от ДДС, като приходите от него трябва да са с 670 млн. лв. повече от очакваните за тази година. От акциз, основно заради по-високите ставки за цигари и горива, в хазната трябва да влязат с 490 млн. лв. повече.

Планираната от финансовия министър Горанов разлика между приходите и разходите за 2016 г. трябва да бъде 1,8 млрд. лв., което е около 2% от БВП.

Значително се завишават капиталовите разходи за 2016 г. - до 2,6 млрд. лв. при 858,7 млн. лв. тази година, показват сметките на държавата.

За да бъде покрит изцяло рискът от каквито и да било финансови сътресения заради предстоящите стресестове на банките и оценка на активите, министър Горанов предвижда “да се финансират и програми за финансова стабилизация и

предоставяне на извънредна публична финансова подкрепа по Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции, включително и чрез Българската банка за развитие”.

Лимитът за този ресурс е определен на 1,4 млрд. лева.

Предвидена е и възможност държавата да дава гаранции на Фонда за гарантиране на влоговете, в т.ч. и по заеми от външни кредитори до 900 млн. евро, или 1,8 млрд. лв.

В проекта е записано още, че бюджетът може да издава гаранции в полза на Българската банка за развитие в размер до 1 млрд. лева.

С 570 млн. лв. се увеличават парите за социално подпомагане и грижи - планираната за това сума е 11, 897 млрд. лв., от които 8,727 млрд. за пенсии.

За образование предвидените средства са 3,121 млрд. лв., с близо 80 млн. повече. За здравеопазване са заделени 3,94 млрд. лв., което е ръст от 54 млн. лв.

Повечето министерства ще получат допълнителни средства за 2016 г.

Държавата ще събере 2,4 млрд. повече приходи. дава още за образование, здравеопазване, култура

Финансовият министър Владислав Горанов предвижда за догодина повече пари за образование, здравеопазване и култура.

Изключение е Министерството на околната среда и водите, което ще разполага с 43,4 млрд.лв., колкото и през тази година. Комисията за защита на конкуренцията също трябва да се вмести в 3,591 млн. лв., колкото бе тазгодишният ѝ бюджет.

В проектобюджета са предвидени допълнителни 3 млн. лв., които Министерството на туризма трябва да насочи за национална туристическа реклама.

Културното министерство получава с 12,8 млн. лв. повече, а образователното - с 28 млн. лв. Бюджетът на транспортното министерство ще е с 26 млн. лв. по-голям от тазгодишния, а за здравното се планират 1 млн. лв. повече - то ще разполага с 436,5 млн. лева

Регионалното министерство получава 10 млн. лв. повече спрямо настоящия си бюджет. През 2016-а ще разполага с общо 326, 6 млн. лв. С около 10 млн. лв. повече трябва да получи и Държавен фонд “Земеделие”, за да покрие разходи за 366, 5 млн. лв.

Финансовият министър предлага администрацията на президента да запази 6 млн. лв. бюджет.

ДАНС ще получи по-малко средства - от тазгодишните 107,9 млн. лв. през 2016 г. ще разполага с 97,3 млн. МВР ще има 1,126 млрд. лв. - с 96 млн. лв. повече спрямо 2015 г.

Разходите за отбрана също растат - военното министерство през 2016 г. ще разполага с 1,003 млрд. лв. срещу 954,6 млн. лв. за тази година, което е 1,13% от прогнозния БВП. С 64 млн. лв. повече ще разполага енергийното министерство - общо 115,6 млн.

100 000 лв. повече ще има новият омбудсман - бюджетът на институцията се увеличава от 2,3 на 2,4 млн. лв.

1,4 млн. лв. повече са заделени за догодина и за НСИ.

Националната статистика трябва да се вмести в 18,852 млн. лв. бюджет.

Всяка година фиксират минимална заплата за магистрати

Основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България.” Това е записал финансовият министър Владислав Горанов в проектобюджета за 2016 г., който бе обявен за обществено обсъждане.

Ако парламентът приеме предложения от него текст, депутатите ще трябва да променят Закона за съдебната власт, според който “най-ниската заплата в съдебната система е равна на две средни месечни заплати в бюджетната сфера”. ВСС има право да преизчислява магистратски заплати.

Вече близо година финансовият министър Владислав Горанов и ВСС спорят за актуализирането на заплатите на магистратите. ВСС взе решение да вдигне заплатите в системата и поиска увеличаване на бюджета си с 50 млн. лв.

Както “24 часа” писа, финансовият министър отговори “любезно, но хладно” с писмо, в което отказа исканата сума. Неговото предложение за догодина е съдебната власт да запази бюджета си от тази година - 470 млн. лв.

3,6% ръст на заплата, 2,5% на пенсии, повече семейства с детски

Ръст от 2,1%, бюджетен дефицит от 2% и 0,8% инфлация са заложили в бюджета за догодина.

От прогноза на финансовото министерство, която придружава документа, става ясно, че ръстът ще се ускорява до 2,5 и 2,7% съответно през 2017 и 2018 г. Дефицитът ще намалява до 1,4 и 1% до 2018 г. Инфлацията ще се ускори - от 0,5% през 2016 г. до 1 и 1,9% през следващите 2 години.

Макрорамката предвижда още свиване на безработицата от сегашните 9,9 до 9,1%, 1,3% ръст на потреблението, намаляващ ръст на износа - от очакваните 8% за 2015 г. до 4,6% за 2016 г. (Още за основните показатели - виж таблицата.)

Вид приход	Сума
Данъчни приходи	18 065 446 700
Корпоративен данък	1 734 500 000
Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица	108 500 000
Данъци върху доходите на физически лица	2 830 000 000
Данък върху добавената стойност	8 409 600 000
Акцизи	4 670 000 000
Данък върху застрахователните премии	32 000 000
Мита и митнически такси	150 000 000
Такса върху производството на захар и изоглюкоза	1 046 700
Други данъци	129 800 000
Неданъчни приходи	2 537 459 800
Държавни такси	1 053 969 000
Съдебни такси	100 000 000
Приходи и доходи от собственост	451 350 800
Глоби, санкции и наказателни лихви	94 729 900
Други приходи	837 410 100
Вид разход	Сума
Текущи разходи	8 262 026 900
Персонал	3 709 584 500
Субсидии	871 584 600
Субсидии за нефинансови предприятия	806 036 700
Субсидии за юридически лица с нестопанска цел	65 547 900
Лихви	773 943 300
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 058 645 600
Капиталови разходи	2 561 618 600
Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	2 318 357 800
Капиталови трансфери	243 260 800
Прираст на държавния резерв (нето)	19 233 100
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	11 545 000
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	71 100 000
По централния бюджет за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70 000 000
По бюджета на съдебната власт	600 000
По бюджета на Народното събрание	500 000
Бюджетни трансфери	10 455 193 200
Предоставени трансфери общо	10 526 027 200
Общините	2 662 137 000
Държавното обществено осигуряване	5 065 887 100
Националната здравноосигурителна каса	1 069 199 000
Българското национално радио	42 112 000
Българската национална телевизия	65 147 000
Българската телеграфна агенция	4 385 000
Държавните висши училища	407 415 300
Българската академия на науките	75 837 000
Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда от Министерството на околната среда и водите	95 000 000
Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти“	
От Министерството на регионалното развитие и благоустройството	1 370 000
Другите сметки за средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	68 032 100
Сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	812 974 800
Сметката за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд "Земеделие"	156 530 900
Получени трансфери	70 834 000
Вноска в бюджета на ЕС	1 009 743 800
Бюджетно салдо	-1 787 554 100

Сумите са в левове

Бюджетът е разчетен при ръст на минималната заплата до 420 лв. от 1 януари 2016 г. През 2017 г. тя ще стане 460 лв. и ще се запази и през 2018 г.

С 2 лева се вдигат детските добавки догодина. Държавата ще плаща месечно по 37 лв. за първо дете, по 85 лв. за две деца, по 130 лв. за три, 140 лв. за четири и по 20 лв. за всяко следващо дете. За близнаци месечната помощ остава по 75 лв.

Повече семейства ще имат достъп до добавките - от 1 юли се вдига доходният критерий от 350 на 400 лв.

Без промяна са еднократните помощи при раждане - 250 лв. за първо, 600 лв. за второ, 300 лв. за трето и по 200 лв. за всяко следващо дете.

Доходите от труд ще се повишат с 3,6% през следващата година, е записано в бюджета. На 1 юли 2016 г. пенсиите ще бъдат индексирани с 2,5%, с 2,7% през 2017 г. и с 2,8% на 1 юли 2018 г. За първи път от юли 2017 г. корекцията ще отчита и преизчисляването на тежестта на всяка година трудов стаж. С 5% от догодина ще се вдига частта от минималния осигурителен доход, върху който държавата плаща здравни вноски на чиновници, и ще расте, докато стигне до максималния доход.

В данъчните закони са залегнали само промени в акцизните ставки за цигари и горива, които вече са одобрени в парламента на първо четене. За 2016 г. специфичният акциз на цигарите се намалява от 101 лв. на 70 лв. за 1000 къса, а пропорционалният става 38% вместо 23%.

Пропан-бутанът и дизелът, ако се ползват за отопление вече ще се облагат с 645 лв. за 1000 литра, вместо сегашните 50 лв. Още 388 млн. лв. за 13 министерства

Приходите в бюджета за тази година ще бъдат актуализирани и завишени с 832,76 млн. лв., а разходите - с 882,50 млн. лв. Прави се промяна и в консолидираната фискална програма. Приходите се увеличават с 1,3 млрд. лв. до 31,6 млрд. Разходите нарастват с 1,7 млрд. лв. до 34,5 млрд.

Тази актуализация на разчетите в бюджета за 2015 г. предложи финансовият министър Владислав Горанов.

“Аз гледам на това като неизбежно поради две причини - първо, защото в по-голямата си част предложената актуализация на 2015 г. е свързана с успешното приключване на програмите, по които усвояваме европейски средства, програмният период 2007-2013”, коментира Горанов. “Около две трети от ресурса отива за тази цел. Другата част, ако видите по министерства, отива за разплащане на недостига от възнаграждения за персонала - нещо, което след като нормативно не е подготвено как да се получи тази оптимизация в разходите за персонал, на нас

[Вестник Труд](#)

✓ 3 млрд. лв. държавни гаранции в бюджет 2016

3 млрд. лв. е максималният размер на новите държавни гаранции, които ще могат да бъдат издавани догодина, става ясно от проекта за бюджет 2016. В сумата са включени гаранции за 1 млрд. лв. за нови заемни споразумения на Българската банка за развитие. До 900 млн. лв. са предвидени за гаранции по кредити на Фонда за гарантиране на влоговете, с които фондът ще покрие част от задълженията си към държавата, възникнали при изплащането на депозити в КТБ.

Други 50 млн. лв. са за държавно гарантираните заеми за студенти и докторанти. А 100 млн. лв. са за гаранционни депозити за общини, които изпълняват европроекти.

Държавна гаранция в размер на 215 млн. лв. ще има и за финансирането на междусистемната газова връзка на България с Гърция.

✓ Спъват бизнеса на чужденците у нас

Подготвените от външно министерство промени в Закона за чужденците създават условия за корупция и налагат допълнителна административна тежест за чуждите инвеститори. Това твърдят БТПП, икономическото министерство и Българската агенция за инвестиции.

Според новите текстове, за да бъдат регистрирани в Българската търговско-промишлена палата (БТПП) представителите на чужди фирми, те трябва да бъдат подложени на международно проучване на дейността, произхода на капиталите, доброто име и оборота. Според БТПП именно при това проучване ще се създадат условия за корупционни практики.

“Смесват се критерии, отнасящи се до фирми, и критерии, касаещи физически лица”, обясниха от палатата.

“Задават се твърде субективни критерии за оценка, което значително затруднява кандидатстването и получаването на разрешително за продължително пребиваване”, обясниха от агенцията за инвестиции.

В закона например се иска от всеки чужденец, кандидатстващ за постоянно пребиваване, да създаде поне 10 работни места на пълен работен ден.

Миналата година у нас едва 304 души са получили разрешение за пребиване с цел бизнес, сочат данните на Евростат. За сравнение Полша е допуснала по този критерий 206 176 чужденци.

От Министерството на икономиката посочиха, че е нужен диференциран подход при издаването на визи, част от процедурата да бъде съкратена и службите да осъществяват не предварителен, а текущ или последващ контрол.

✓ Надзорният съвет на здравната каса одобри увеличен бюджет за 2016

Против е гласувал председателят на надзора

Националната здравноосигурителна каса най-после има приет бюджет за следващата година след три поредни заседания на надзорния съвет. За първи път обаче той е приет с условия за повече средства и под натиска на здравната каса, а на представителите на държавата се наложи да гласуват против предложения от самите тях бюджет. Въпросът с парите за здравеопазване се разглежда от миналата седмица, като имаше две отлагания по искане на обществената квота в надзора. Няколко искания

През миналата седмица Григор Димитров от Българската стопанска камара поиска точни разчети колко пари ще бъдат необходими за новата апаратура, болници и дейности. Освен това той настоя Националният рамков договор с лекарския съюз да влезе в сила от началото на март, за да има време да бъдат приети наредбите и правилниците по приетата реформа, сред които основният и допълнителният пакет, новите дейности и др. След като разчетите били разгледани днес, от обществената квота, в която участват двама представители на синдикатите, двама на работодателите и един – на пациентите, обявили, че няма да подкрепят бюджета.

Причината е, че според тях държавата не предвижда достатъчно увеличение на вноската си за осигурените от нея 4.5 млн. души. За първи път през следващата година държавата ще даде за здравни вноски над 1 млрд. лв., което е под два пъти по-малко от вноските, които очаква от работещите в частния сектор 1.6 млн. души. Освен това от обществената квота са на мнение, че средствата в проекта са недостатъчни да покрият очакваните плащания, за да бъде безплатен основният пакет медицински услуги. През следващата година се предвиждаше парите за здраве да нараснат с 260 млн. лв. до 3.2 млрд. лв. С условия

В крайна сметка след обсъждане обаче надзорният съвет установил, че в закона за здравното осигуряване няма предвиден текст какво се случва, ако надзорът не одобри бюджета и не го изпрати в здравното министерство. В случая с НОИ например, макар и неодобрен, както в момента, бюджетът може да бъде изпратен в тристранния съвет. При здравната каса обаче в закона пише, че ако няма одобрен бюджет, парите за следващата година остават същите, а също и рамковият договор с лекарите, което на практика проваля реформата.

Така обществената квота решила да подкрепи бюджета за 2016 г. с две условия – да бъде платен дефицитът от 121 млн. лв., натрупан тази година, и Националният рамков договор да действа от 1 март, за да има време за неговото сключване и работа. Така бюджетът другата година ще бъде увеличен с исканите допълнителни 121 млн. лв. и в крайна сметка ще надхвърли 3.3 млрд. лева.

"За бюджета гласували Григор Димитров от БСК, Тома Томов от "Подкрепа", Станимир Хасърджиев от Националната пациентска организация и заместник здравните министри д-р Бойко Пенков и д-р Ваньо Шарков. Против бил заместник финансовият министър и председател на надзора Кирил Ананиев, а представителят на КРИБ Евгени Тасовски се въздържал. Така сега бюджетът отива в здравното министерство, като здравният министър Петър Москов ще има право да го преправи, преди да го внесе в Министерския съвет. Ако отреже увеличението на средствата под давлением на финансовото министерство, здравният министър ще бъде принуден да обезсили собствената си здравна реформа.

✓ Наредбата за прехвърлянето на пенсионни партии влезе в съда

ВАС даде ход на жалбата на четири дружества срещу нормативния акт

Върховният административен съд (ВАС) даде ход на жалбата на четири пенсионни компании срещу наредбата за прехвърляне на партии от частните фондове в държавното обществено осигуряване. Жалбата е подадена от "Доверие", "Алианц България", "ДСК-Родина" и "Бъдеще" с искане за отмяна на наредбата като незаконосъобразен административен акт, издаден при съществено нарушение на правилата, в противоречие със закона и несъответствие с неговата цел. Компаниите настояват също така съдът веднага да спре действието ѝ, тъй като от него ще настъпят значителни и непоправими вреди за осигурените и самите компании.

Става въпрос за наредбата, която урежда прехвърляне на партии от частни фондове в държавното осигуряване от страна на работещите българи в момента. Тази възможност дойде с поредните промени в Кодекса за социално осигуряване, които разрешиха на клиентите на втория стълб да прехвърлят партидите си към общественото осигуряване. Самата наредба беше изключително оспорвана по няколко причини – тя беше пусната за обществено обсъждане преди да бъде обнародван самият Кодекс, а срокът за обсъждането ѝ беше седем, вместо 14 дни. Освен това тя съдържа минимални изисквания за прехвърляне на партидата – искаха се само две имена и ЕГН, което пораждаше съмнението, че държавата административно може да премести към НОИ партидите на държавните служители. Въпреки че работодателите се обявиха против наредбата, тя беше приета. Самите текстове и на Кодекса, и на наредбата бяха подадени към омбудсмана с мотиви за отмяната им от Конституционния съд и с подписка от над 5000 души.

Защо е противозаконна?

Така се оказва, че в наредбата императивно са нарушени задължителни реквизити и принципите на обоснованост, стабилност и откритост. В жалбата е посочено още, че множество текстове на наредбата дописват КСО и други закони, без текстовете да се съдържат в тях, а други – като касаещи прехвърлянето не съществуват и няма възможност фондовете да уважат подадените заявления и да прехвърлят партидата.

✓ Правителството мълчи за концесията на летище София

Еднократният приход от 600 млн. лв. в бюджета за 2016 г. може да отиде за закърване на дупката в БДЖ

Най-добрият начин да скриеш важна информация е в официален документ, докато общественото внимание се занимава с друга тема. Това, изглежда, е стратегията на финансовото министерство, което публикува проектобюджета си за 2016 г. наред изборния хаос и на стр. 78 в съпътстващата го средносрочна прогноза вмъкна една публично неоповестена сделка, без каквато и да е обосновка, разчет и обяснение. В документа е заложено летище София да бъде отдадено на концесия, като очакваният приход от 600 млн. лв. ще се получи еднократно и ще бъде изхарчен моментално от сегашното правителство.

Решението е скандално по няколко направления. Първо, така разписана, концесията, от една страна, би ограничила конкуренцията, тъй като кандидатите ще трябва да предложат огромна сума пари накуп. Второ, би изконсумирала целия ефект от един ключов актив наведнъж и би лишила бюджета от постъпления през следващите 35 години на концесията. Трето, сделката се съпътства с потъпкване на логиката на закона за Сребърния фонд, който предвижда в него да попадат приходите от концесии, но този текст изрично е отменен за конкретния случай с текст, вмъкнат в проектозакона за бюджета. И, четвърто, всичко става потайно, като втори ден след публикуването на бюджета нито финансовият министър Владислав Горанов, нито транспортният Ивайло Московски желаят да обяснят за какво ще бъдат изразходвани средствата и до редакционното приключване на броя не отговориха на въпросите на "Капитал Daily".

Едно изказване на транспортния министър Ивайло Московски от септември в парламента обаче дава един от възможните отговори. "Надяваме се концесията на летище София да бъде достатъчно голяма, за да може да покрива задълженията на железниците", заяви той на 16 септември пред депутатите от ресорната комисия. Едновременно с това сумата от 600 млн. лв. силно напомня тази, нужна на железниците за оздравяването им. Ако сценарият е такъв, това би означавало, че поредното спасяване на БДЖ ще е за сметка на летището, тъй като залагането на толкова висока еднократна цена най-вероятно ще се отрази негативно на възможностите от държавата да иска от концесионера и инвестиции в него. Проблеми от това решение може да има и за бюджета.

В името на БДЖ

Преди месеци железницата излезе с план за оздравяването си. В нея се предвижда отпускане на пари от бюджета за инвестиции и за покриване на задължения. По първата точка в следващите 7 години желанието на компанията е да се отпускат вместо по 30 млн. лв. за капиталови разходи, както е в момента, по 60 млн. лв. Т.е. общо 420 млн. лв. за 7 години. По втората точка при изчисляването на парите БДЖ е разиграла три сценария за развитието на бизнеса си за 7 години напред: оптимистичен, реалистичен и песимистичен, като към тях са прибавени различни комбинации в зависимост от това дали ще има споразумение с кредиторите за разсрочване на задълженията, както и дали ще има продажба на "БДЖ - Товарни превози" или не. Според най-оптимистичната от всички комбинации на железницата ще й трябва от държавата грубо 130 млн. лв. за разплащане с кредиторите, а според най-песимистичния - 240 млн. лв.

Планът до момента обаче не намира официалната подкрепа на финансовия министър. И така на 16 септември се стигна до изказването на Московски, който заяви, че Министерството на финансите отказва да рефинансира задълженията на железниците, въпреки че може да се намери ресурс и че поради това е трябвало да се търси ресурс вътре в системата, а единственият такъв е летище София. "Разчитаме на успешна външна концесия именно с идеята да предоставим средствата на железницата", заяви той, цитиран от агенция "Фокус", като посочи още, че има уговорка и с министър-председателя Бойко Борисов и се надява министърът на финансите Владислав Горанов да я спази и приходите от концесии, които отиват в държавния бюджет, да бъдат отпуснати за покриване на задълженията на железниците.

Същевременно в разходната част на бюджета такава операция не е предвидена, а субсидията за капиталови разходи към БДЖ си остава 30 млн. лв. Така че, ако целта на упражнението е летището да се използва, за да се запълнят дупките в БДЖ, това явно ще става заобиколно.

Бюджет във въздуха

Освен че търсенето на голяма сума пари накуп веднага ще се отрази на качеството на концесията, то ще доведе до още проблеми. От една страна, през Закона за бюджета за 2016 г. се отменя разпоредба в друг закон – Законът за Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система, т.нар. Сребърен фонд. Там е записано, че всички концесии, отчетени по държавния бюджет, влизат в този фонд, а парите могат да бъдат използвани единствено за оптимизация на работата на пенсионната система и за нищо друго. В случая с летище София обаче парите няма да отидат в този фонд, а правителството ще може да ги изхарчи веднага и не по конкретно предназначение. "Да се даде летището на концесия е добра идея. Проблемът е, че не е разписано за какво ще отидат тези пари. Би трябвало да е за развитие на транспорта, но сега такава неща не се вижда", смята Петър Ганев, старши икономист в Института за пазарна икономика (ИПИ).

Другият проблем е по линия на бюджета. Тези 600 млн. лв. са записани в приходната част и съответно изпълнението им влияе на разходната. Тоест неуспехът на операцията би могъл да увеличи дефицита в държавния бюджет с около 0.7% от прогнозния брутен вътрешен продукт (БВП), което ще върне дупката в бюджета до очакваните за 2015 г. нива - 2.7%. Разбира се, тези средства могат да бъдат компенсирани или чрез реструктуриране на разходите, или както се случи тази година – използвайки по-добрата събираемост на данъчните приходи. "По принцип се създава някаква несигурност, но сумата не е в такъв голям мащаб и би могла да се компенсира от други пера", смята Петър Ганев. Той даде пример с парите от приватизации. През някои години се залагаха по няколко милиона, които след това не се случваха.

И според Георги Ангелов, старши икономист в Институт "Отворено общество", опасността за бюджета не е толкова голяма, тъй като тази година са заложени много капиталови разходи – с 1.7 млрд. лв. повече. "В разходната част на бюджета има много средства за капиталови разходи. Двете теми може да са свързани. Ако правителството не успее да намери концесионер, просто би могло да намали капиталовите разходи", смята той. Икономистът е на мнение, че парите не са

никак малко за състоянието на летището. "Тези 600 млн. лв. звучат много добре. Дори от приватизация държавата не е получавала повече", коментира Ангелов.

Той обаче не е сигурен дали ще има достатъчно кандидати и дали някой ще се съгласи да плати цялата сума наведнъж. Още повече че при последните финансови резултати на летището и отчетените едва 5 млн. лв. печалба за 2014 г. постигането на тази сума може да се окаже трудна дори и за максималните по закон 35 години концесия. "Предполагам обаче, че ако държавата се оттегли, то ще се управлява по-добре и ще прави печалба над сегашната", добавя икономистът. Според него не би трябвало да е невъзможно да се случи сделка, тъй като това е най-голямото летище в България и е разположено в столицата. "Дори в Гърция, когато бяха затворени банките, когато не беше ясно дали държавата ще остане в еврозоната, успяха да привлекат инвеститори за някои свои летища", добавя Ангелов.

В случай че все пак има инвеститор, склонен да плати цената накуп, ефектът ще е противоречив и ще се измерва в стотици милиони отстъпка в цената, която би могла да се постигне при регулярни вноски за 35 години напред. А смисълът от операцията да се закърпват дупките в nereформираното БДЖ или други текущи разходи в разрастващата се разходна част на бюджета е още по-съмнителен.

✓ Към България вече гледат повече инвеститори

Сделките са далеч от световните върхове, но интересът се завръща, отчитат консултантите и мениджъри на фондове

Рекордната инвестиционна активност по света засега не се пренася осезаемо в страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ) и в България, като регионът изостава в сравнение с други развиващи се пазари. Сред факторите за това са все още изчаквателните позиции, които заемат инвеститорите от Европа и региона на фона на политическите несигурности, както и сравнително по-малкият размер на местните пазари, които по-трудно попадат в радар на големите глобални играчи.

Раздвижване и оптимизъм в България обаче има, а ключовите съставки за привличането на инвеститорски интерес са добавената стойност и силните нишови решения. Около тези изводи се обединиха участниците в дискуссионен панел на годишната конференция "Сделки и инвеститори", която се организира за десета поредна година от "Капитал", съвместно с Entrea Capital и BlackPeak Capital. Партньори на събитието през 2015 г. са Schoenherr, Deloitte, EIF и BVCA.

Позитивно напред

Очакванията за следващата година също са положителни, за което допринасят отчетеното от консултантите и мениджъри на фондове увеличаване на проектите за сливания и придобивания (M&A), по които се работи в момента. "В една M&A сделка първото нещо, което продаваме, е държавата и в този смисъл нямаше как политическата нестабилност в България през последните години да не се отрази, но сега наблюдаваме засилване в броя на проектите", отчита Диана Николаева, управляващ съдружник отдел "Консултации по сделки" в EY България. Като положителна тенденция тя отбелязва и увеличаващия се брой български компании, които търсят възможности за растеж чрез придобивания извън страната.

През 2014 г. "Близу" се продаваше, бързо се установи, че интересът е слаб, а тази година искащите да купят бяха доста повече и сделката стана бързо. Така Илко Стоянов от Schoenherr описва променената среда и защо има основа за оптимизъм.

Сред основните добри новини за изминалите месеци е затихването на тенденцията за изтегляне на международни инвеститори от България, която характеризираше пазара през предходните години на кризата.

Към кои сектори е интересът

"Не може да се отрече, че в регионален план има известен оптимизъм – от една страна, защото европейските компании изчистиха балансите си и сега търсят възможности за развитие посредством придобивания, а от друга, поради факта, че в отделни сектори има активност, която е продиктувана от характерни за дадения сектор специфики в отделните държави - като например телекомуникациите, където в Словения, Сърбия и Кипър бяха сключени или започнати приватизационни сделки", обяснява Димитър Костадинов, управляващ съдружник в Entrea Capital. По думите му пазарът в България се движи от съчетание от тези фактори.

"Телекомуникациите са най-стабилният сектор от гледна точка на M&A активност и в глобален мащаб, като формират около 20% от пазара, така че към компаниите от този сектор ще има интерес", отчита Тодор Тодоров, който е директор "Финансово консултиране" в Deloitte. Точно продажбите на "Мобилтел", БТК, "Глобул" през годините и на "Близу" през 2015 г. са били сред най-големите сделки в страната досега. Тодоров прогнозира и че в следващите месеци сред интересните сектори на българския пазар ще бъде и сегментът на потребителски стоки и търговия на дребно.

По наблюдения на Raiffeisen ритейлът е сред най-активните и на регионално равнище заедно с телекомуникациите и енергетиката. Конкретно при търговията активността се движи от реструктурирането на портфейлите на компаниите в отделните държави и търсенето на възможности за консолидация, докато сегментът на потребителските стоки все още е растящ и привлича интерес и от страна на международни инвеститори, отчита Клаус Имхоф, управляващ директор и ръководител M&A в Raiffeisen Bank International.

"Като цяло компаниите, които привличат интерес, са два основни типа. От една страна, това са сравнително по-големи дружества, които имат силно производство и установено присъствие на външни пазари – какъвто е случаят с "КАИ груп", обяснява Юлиан Гиков, управляващ директор на "Райфайзен инвестмънт" и директор за Югоизточна Европа. Придобиването на производителя на плочки от страна на американския гигант Mohawk Industries за 195 млн. евро е и най-голямата сделка в България за годината, а Raiffeisen Investment беше консултант по нея. Другата група по думите на Гиков са по-малки компании, които работят в сегменти с висока добавена стойност и са нишови играчи – като пример той посочва софтуерния разработчик "Фадата", който доставя решения за застрахователния пазар.

Така зад отчетената от участниците тенденция средната стойност на сделките в България да е от порядъка на 20-30 млн. евро всъщност стоят малко на брой големи транзакции – като тази за КАИ и придобиването на "Близу" от "Мобилтел" за

близо 120 млн. евро – и множество малки сделки, като при най-малките от тях транзакциите са почти изцяло с участие на местен капитал.

Обем на сделките в сферата на хранителните стоки и търговията на дребно

ТОП 10 НА КОНСУЛТАНТИТЕ В БЪЛГАРИЯ ЗА 2008 – ЮНИ 2015 Г.

	БРОЙ СДЕЛКИ	ОБЕМ (МЛН. ЕВРО)
1 RAIFFEISEN	10	2140
2 PWC	8	1996
3 MORGAN STANLEY	6	1914
4 UNICREDIT GROUP	4	276
5 JPMORGAN	2	916
6 VTB CAPITAL ZAO	2	757
7 UBS INVESTMENT BANK	1	1644
8 DEUTSCHE BANK AG	1	296
9 NNDKP	1	329
10 EURAM BANK	1	295

Източник: Raiffeisen

Топ 5 на сделките в Централна и Източна Европа в последните 5 години в сферата на бързооборотните стоки

Дата	Цел	Придобивач	стойност (мрд. евро)	EV / EBITDA
Дек-10	Wimm-Bill-Dann	 Pepsi-Cola	4,638.5	19.9x
Апр-12	StarBev	 Molson Coors	2,650.0	11.0x
Ян-12	SABMiller (бизнес сектор UA & RU)	 Anadolu Efes	1,457.5	12.8x
Маї-12	Baltika Breweries	 Baltic Beverages	932.0	9.0x
Окм-11	Concern Kalina	 Unilever	603.8	12.9x

Източник: Raiffeisen

✓ Банките продължават да ухажват бизнеса с по-евтини кредити в евро

Цената им е с 2 процентни пункта по-изгодна, отколкото преди година

Устойчивият приток на евро депозити въпреки чувствително понижените лихви изостря желанието на банките да кредитират в единната валута. През септември средната цена на кредити в евро за бизнеса спадна до 4.69%. Това е понижение с 0.45 процентни пункта само за месец, показва статистиката на Българската народна банка (БНБ). Стимулите за спестяване остават слаби, макар и със символично подобрение, показват още последните обобщени данни за лихвите на пазара. В същото време има леко поскъпване на ипотечните кредити, което идва на фона на раздвижване на имотния пазар.

По-изгодно отпреди година

Ако преди година заемите за бизнеса струваха 6.53% в лева и 6.73% в евро, то сега цената им е значително по-ниска. Евровите кредити, теглени или предоговаряни през септември, са били при лихва от 4.69%, или с повече от 2% подобрение за година. Съществено е и понижението на месечна база, което може да е резултат и от агресивната политика на банките да привличат нови корпоративни клиенти с експортно ориентиран бизнес. Обемът на този тип заеми през септември е 467.9 млн. лв., което е с близо 68 млн. лв. повече спрямо предходния месец по данни на БНБ. В същото време сумата на отпуснатите фирмени заеми в левове е била 272.7 млн. лв., като лихвите при тях почти не са променяни до 5.85% средно за пазара през септември.

Домакинствата също са получили по-добри оферти по заемите за потребление, като цената на левовите кредити, които са и основни за този пазар, е спаднала с 0.15 процентни пункта до 10.72%. Понижава се и годишният процент на разходите по такъв тип заеми до 11.76%. Това означава, че на всеки хиляда лева, взети от банка, клиентът плаща по 117.6 лв. разходи за лихви, такси и комисиони.

При ипотечните кредити има вдигане на лихвите в момент, когато агенциите за недвижими имоти твърдят, че пазарът забележително се е активизирал, особено в големите градове. Заемите в левове, обезпечени с ипотека на жилище, поскъпват от 5.61% през август до 5.72% през септември. Това е и третият пореден месец, в който размерът на новоотпуснатите такива кредити е в обем от 120 млн. лв. Евровите кредити, обезпечени с ипотека на недвижим имот, са били на обща стойност от 46.3 млн. лв. през септември при 33 млн. лв. през предходния месец, а лихвите по тях са се покачили от 5.71% на 5.84%.

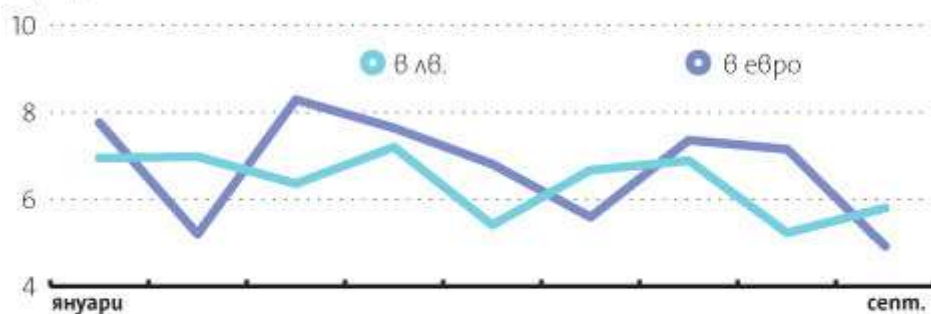
Спестявания с минимум печалба

Няма съществена промяна в темпа на спестяване според данните за обемите привлечени депозити, което обяснява спокойствието на банките да поддържат ниски лихвите по тези продукти. За бизнеса доходността спадна под 1% още в началото на годината, като през септември новите постъпления в левови сметки са олихвявани при 0.65%, а в евро - при 0.80%. При домакинствата има символично подобрение на офертите от 1.47% на 1.51% за депозитите в левове и от 1.20% на 1.24% за депозитите в евро при нива от над 2% в началото на годината. Имайки предвид, че доходът от лихви по депозитите в банки е облагаем, може да се приеме, че на този етап фирми и граждани спестяват не толкова заради онова, което ще спечелят, колкото заради сигурността.

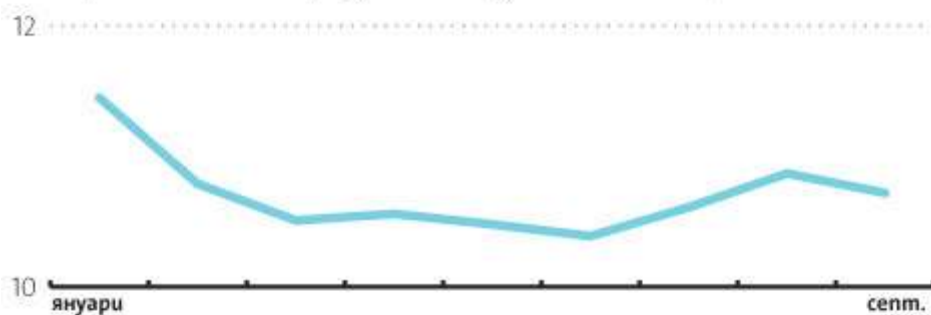
Движение на банковите лихви

Източник: БНБ

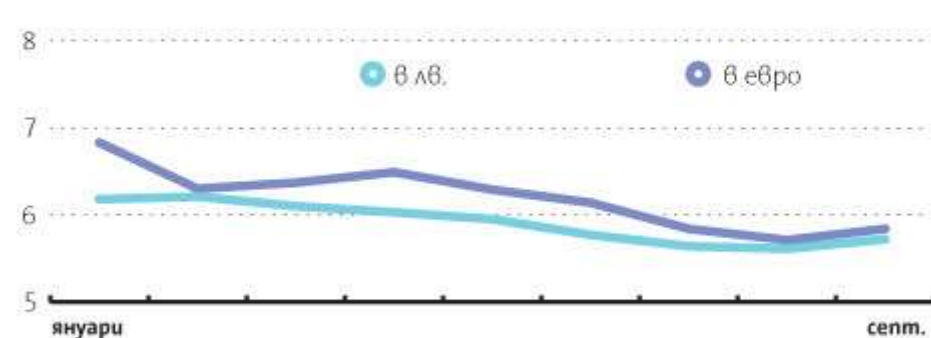
Кредити за бизнеса

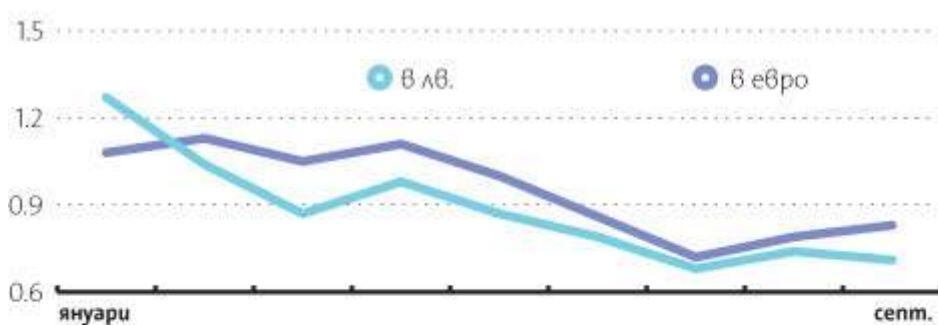
Потребителски кредити за домакинства, лихвен % в лв.

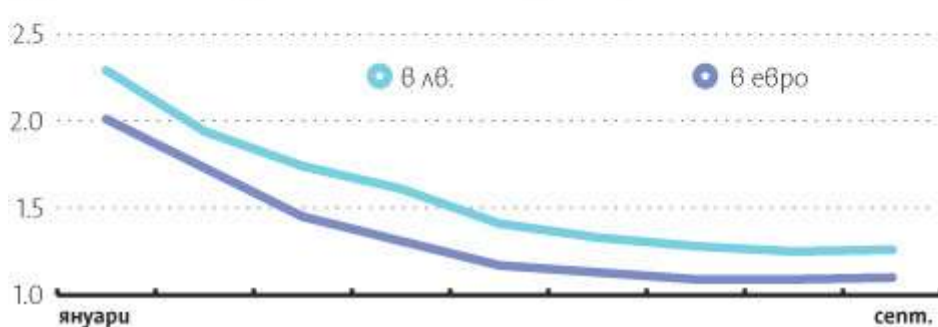
Ипотечни кредити за домакинства

Депозити за бизнеса (до 1 г.)

Депозити за домакинствата (до 1 г.)

✓ Кабинетът ще похарчи близо 2 млрд. лв. за неясни цели

Целият ръст в приходите за 2016 година ще отиде за разплащане на строителство и ремонти на необявени публично обекти

Проектобюджетът за 2016 г. е на път да счупи рекорда за най-неясно формирани разходи. Целият ръст на приходите догодина ще отиде за разплащане на ново строителство и за ремонти, като няма никаква яснота за какви точно обекти са заложили милиардите разходи. На фона на това заявените от коалиционните партньори приоритетни сектори като образование и национална сигурност бледнеят.

Това показва прегледът на предложените от финансовото министерство параметри за догодина. Както "Сега" писа, със закона за новия бюджет държавата ще актуализира и бюджета за 2015 г. В новия вариант за тази година се допуска по-голям дефицит и по държавния, и по консолидирания бюджет.

С 1.5 млрд. лв. повече ще бъдат приходите по държавния бюджет догодина, показва сравнението с актуализираните числа за 2015 г. Част от този ръст се дължи на еднократно постъпление от концесионирането на летище София, от което се чакат 600 млн. лв. В законопроекта изрично е предвидено този приход да не постъпва в Сребърния фонд. По правило част от приходите от приватизация, концесии, както и от евентуално преизпълнение на бюджета, отиват именно в този фонд. Ако приспадне това еднократно постъпление, приходите ще са с ръст от около 900 млн. лв. над очакваното за 2015 г.

"Този план изглежда консервативен. Допуска се, че след ръста от 2015 г. не следва да се очаква същото темпо, но като че ли приходите са подценени", коментира икономистът от "Отворено общество" Георги Ангелов. Сметките показват, че при данъчните приходи се залага ръст от 740 млн. лв. на фона на преизпълнение на прогнозите за 2015 г. в размер на 720 млн. лв. Финансовото министерство не си е направило труда да оцени ефекта от отделни промени в данъчните закони като по-високи акцизи върху горива и цигари. Данък "Вредни храни" изобщо не присъства като източник на пари в хазната.

Срещу предвидените допълнителни приходи финансовото министерство предлага ръст на разходите от 1.5 млрд. лв. Цялото увеличение отива за завишаване на капиталовите разходи - т.е. разходите за ново строителство и ремонт. За 2016 г. за капиталови разходи по държавния бюджет, без да са включени еврофондовете, се залагат рекордните 2,57 млрд. лв. Спрямо 2015 г. капиталовите разходи са завишени с 1.7 млрд. лв. Това е безпрецедентно високо за последните години ниво. При това в момента няма никакъв начин да се разбере за какво точно ще се харчат парите.

Сметките показват, че за капиталови разходи на министерствата, на държавните агенции и комисии ще отидат едва 413 млн. лв. Други 243 млн. лв. са предвидени за капиталови трансфери към предприятия като НКЖИ, пощите, БДЖ. За какво ще се харчи останалата част от сумата до близо 2.6 млрд. лв. няма яснота. Според експерти ръстът е прекалено сериозен, за да се обяснява със залагането на буфери в бюджета и парите вероятно ще се ползват за разплащане на два вида договори - по безплатното саниране и по неприключени навреме европроекти, които ще останат за сметка на държавния бюджет. Възможно е в списъка с обекти да попадат и недопуснати от ЕС разходи като например строителството на магистрала "Хемус". "Виждаме едно изтласкване на разходи. Понеже разходите по линия на еврофондовете ще са по-малко, те вдигат рязко други разходни пера. Можеше да се приложи друг подход - да не се допуска толкова високо харчене и да има по-малък дефицит", коментира финансистът Любомир Дацов.

На фона на рязкото увеличение на капиталовите разходи при останалите пера в бюджета като разходи за заплати, взаимоотношения с общините, промените са козметични. Провалът на правителството да оптимизира разходите за заплати през бюджетната 2015 г. се пренася и в 2016 г. Разходите за заплати по държавния бюджет ще са 3,7 млрд. лв. при 3,74 млрд. след очакваната актуализация за 2015 г. и завишаването на парите за възнаграждения на 13 министерства с 202.1 млн. лв. Вчера финансовият министър Владислав Горанов обясни, че служителите на военното и вътрешното министерство, където проблемът със заплатите тази година се оказа най-сериозен, не могат да останат без възнаграждения независимо от проявената лоша финансова дисциплина и неспазените бюджетни ограничения. Не се разбира кой трябва да носи отговорност за провала. Леко завишаване - в размер на 176 млн. лв. за догодина, има при трансфера към бюджетите на общините, като част от ръста се дължи на увеличаването на издръжката на един ученик и договорените в рамките на този ресурс по-високи заплати за учителите.

✓ Евродепутатите премахнаха всички такси за роуминг в ЕС

Ваканциите, купени онлайн, ще бъдат гарантирани като тези от туристическите агенции

Евродепутатите взеха вчера важни решения в полза на европейските потребители в дигиталния свят. Те решиха, че от 15 юни 2017 г. ще отпаднат всички такси за роуминг в ЕС - за телефония, SMS и за ползване на интернет. От април 2016 г. таксите за роуминг вече не бива да надвишават ?0.05 за минута за изходящи повиквания, ?0.02 за SMS и ?0.05 за мегабайт мобилен интернет. Таванът на таксата за роуминг при входящи повиквания се очаква да се определи до края на годината, но вероятно ще е доста по-нисък от този за изходящи, съобщиха от пресслужбата на ЕП.

Заедно с това евродепутатите одобриха нов закон, който задължава доставчиците на интернет да предлагат равностоен трафик на всички потребители. Това означава, че доставчиците нямат право да блокират или забавят трафика и съдържанието освен в случаите, когато за това има изрична съдебна заповед или е в ход операция срещу киберпрестъпници. Депутатите отхвърлиха поправки, които биха затегнали още повече контрола върху неутралността. Според критици законът въпреки всичко ще позволи на големите фирми да си плащат за по-бърз достъп.

Евродепутатите приеха и правила за пакетни пътувания за цифровата ера. Според тях пакетни пътувания, които се състоят от хотел, полет и кола под наем, запазени по интернет като пакет или чрез свързани уебсайтове, ще се ползват със същата

защита като тези, закупени в пътническа агенция. Пътниците ще имат повече права за анулиране на резервация и предварителна информация кой носи отговорност, ако нещо се обърка.

Правилата за пакетни туристически пътувания ще покриват два типа договори: туристическите пакети, които могат да са предварително уредени от организатора или персонализирани от клиента, и новия начин на запазване на пътувания, наречен "свързани пътнически услуги", при които, след като е запазил например полет, пътникът бива насочен към допълнителни туристически услуги чрез таргетиран линк. Парламентът гарантира, че такива комбинирани сделки, при които името, информацията за плащане и имейл адресът на пътника се комуникират между търговци и има сключване на втори договор в рамките на 24 часа след първоначалната резервация, ще се считат за пакетна туристическа сделка.

Според текста преди клиентът да сключи какъвто и да е договор, организаторът и търговецът трябва изрично да му обяснят, че купува туристически пакет и да го информират относно неговите права и кой е отговорен, ако нещо се обърка. Парламентът добави задължението за организаторите да предоставят на туристите приблизителен час на заминаване и връщане и индикация за всякакви възможни допълнителни разходи. Той също така добави правото на пътниците да анулират пакетната сделка и да получат обратно парите си, ако цената на пакета се покачи с повече от 8% или поради непредвидими обстоятелства като природно бедствие или терористична атака в дестинацията.

✓ Финансовото министерство спести детайлите за дълга през 2016 г.

Финансовото министерство не е предоставило детайлни данни за заложения в проектобюджета за 2016 г. нов дълг в размер на 5.3 млрд. лв. От средносрочната бюджетна прогноза, която служи като мотиви на законопроекта, не става ясно какви точно разходи ще се покриват с него. По темата за дълга се очаква правителството да представи стратегия за управление.

Точни числа не обяви вчера и финансовият министър Владислав Горанов. Пред журналисти той коментира, че новият дълг от 5.3 млрд. лв. е сбор от предстоящи падежи, заложения дефицит, както и буфери за осигуряване на ликвидност. По бюджета за догодина се залага дефицит от 1.8 млрд. лв. По-рано през годината около споровете по тригодишната програма за емитиране на външен дълг МФ обяви, че падежите през 2016 г. ще са за 1.72 млрд. лв. За 2016 г. е предвиден и 300 млн. евро заем от Банката за развитие на Съвета на Европа за съфинансиране на европроекти по новия програмен период. В оставащия буфер правителството си е отворило законова възможност да отпусне заеми за финансиране на програми или отделни инструменти за стабилизиране на банки. Според експерти е нормално да има подобна законова застраховка и юридическа възможност за оказване на подкрепа. Догодина предстоят стрес-тестове на банките. Предвидено е и да започне да работи нов фонд за реструктуриране на кредитните институции. В първата година от функционирането му разполагаемият ресурс няма да е много голям, като по регламент във фонда банките трябва да преведат 2% от гарантираните влогове.

След отчитане на погашенията дългът в края на 2016 г. не трябва да е над 26.6 млрд. лв. при 24.5 млрд. лв. лимит в бюджета за тази година.

Вестник Стандарт

✓ Дават 177 млн. лв. повече на общините

Свият парите за полицията със 7% до 1,126 млрд. лв.

177 млн. лв. повече от държавната хазна ще получат общините през 2016 г. Субсидиите за общините през настоящата година са 2,485 млрд. лв., а за следващата се предвижда да получат 2,662 млрд. лв., което е ръст със 7,12%. Това е записано в проекта на бюджет за 2016 г., който е подготвен от Министерството на финансите. Наред с по-големите субсидии се очаква увеличение и на собствените приходи на общините във връзка с тенденцията за ръст на приходите от данъците върху имотите и колите. Повече пари ще влязат в общините и от данъка върху земите.

От 2016 г. се предвижда с данък да се облагат и земеделските земи, които са в границите на населените места. Сега всички земеделски земи са освободени от налози.

Разходите за парламента и Президентството за 2016 г. остават на нивото за настоящата година - съответно 53 млн. лв. и 6 млн. лв. За 2016 г. най-много скачат парите по бюджета на Министерството на енергетиката - със 125% до 115,5 млн. Причината за това са заложените капиталови разходи в размер на 75 млн. лв. Текущите разходи на министерството наваляват с 14% до 39,7 млн. лв. С бюджета за 2016 г. се предлага и актуализация на бюджета за настоящата година. Като най-много допълнителни средства ще получи МВР - до 180 млн. лв. над първоначалните разчети, до общата сума от 1,211 млрд. Затова за 2016 г. парите за МВР се предлага да се свият със 7% до 1,126 млрд. лв.

Вестник Монитор

✓ 22,6 млн. лв. събрани във фонда за спасяването на НЕК

22,6 млн. лв. са събрани до момента във фонда за спасяването на НЕК. Парите в него се трупат от 1 август от 5-процентните отчисления от приходите от продажби на ток. Те се правят от всички производители на еленергия у нас и от вносителите на ток.

Парите се трупат в специална сметка на фонд „Сигурност на електроенергийната система“, открита в БНБ. Сметката засега е в БНБ, защото фондът още не е структуриран и няма ръководство. По тази причина от Министерството на енергетиката не могат да дадат информация дали всички задължени лица внасят пълната сума в срок. Във фонда ще се събират и приходите от търговете на вредни емисии.

От фонда за сигурност на електроенергийната система трябва да се покрива недостига на НЕК за плащане на скъпия ток от ВЕИ, топлофикациите и заводските централи и американските тецови. В бюджета за следващата година е предвидено, че фондът ще направи разходи за покриване на плащанията на НЕК за скъпата енергия в размер на 290 млн. лв. през 2016 г. При създаването на фонда това лято се очакваше приходите в него да са в размер на 437 млн. лв. и да се съберат до следващото лято. От тях 226 млн. лв. се очакваха от приходите от емисии, а от вноската от 5% - 211 млн. лв. По-голямата част от въпросната сума ще се плати от държавните енергийни компании.

investor.bg

✓ Работодатели ще получават едnodневните трудови договори онлайн

Това ще улесни фирмите и ще подобри контролната дейност, смятат от Главната инспекция по труда

Главната инспекция по труда (ГИТ) предвижда от следващата година работодателите да могат да получават едnodневните трудови договори онлайн. Това каза пред журналисти изпълнителният директор на Инспекцията Румяна Михайлова, предава БТА.

Възможността за получаване по електронен път на едnodневните договори ще надгради проекта, по който е изградена информационна система за проследяване на контролната дейност на ГИТ, отбеляза Михайлова.

Работодателите ще получават едnodневните договори по електронен път с уникален номер, като ще им се осигури възможност да си създадат база данни с имената на работещите в сезонната заетост, каза Михайлова. По думите ѝ така през следващите дни системата автоматично ще генерира данните за работниците, които често са едни и същи хора.

Улеснението е важно, защото наред с успеха, който са постигнали до момента едnodневните договори, които са над 78 хиляди, работодателите споделят, че имат и трудности с необходимото време да отидат до Инспекцията и всеки ден да попълват имената на хората на едnodневна заетост, отбеляза изпълнителният директор на ГИТ.

В отговор на въпрос за забавянето на заплатите в някои сфери Михайлова каза, че има тенденция за преодоляване на проблема, започнала още през миналата година. През настоящата година сумата на изплатените забавени възнаграждения е около 20 милиона лева, неизплатените средства за възнаграждения са около 17 милиона лева, допълни тя.

По думите ѝ във всички сектори, с изключение на финансовия и ИТ сектора, съществуват работодатели, които по една или друга причина са забавили възнагражденията. Открояват се търговията, машиностроенето и строителството.

Забавянето е средно за два-три месеца, като преди време е имало периоди със забавяне почти половин година.

Част от предприятията, натрупали задължения за повече от пет-шест месеца, са вече в процедура по обявяване на несъстоятелност, ликвидации, което възпрепятства възможността да бъдат изплатени възнагражденията на работниците и служителите, допълни тя.

Румяна Михайлова и заместник-министрите на труда и социалната политика Зорница Русинова и Гълъб Донев представиха резултатите от проект за повишаване на ефективността на контролната дейност на ГИТ по ОП РЧР. Проектът е на стойност близо 5 милиона лева и е започнал през март 2011 г., като трябва да приключи този месец.

Проектът дава възможност ежедневно да се проследява дейността на трудовите инспектори. Осигурено е и свързване на Инспекцията по труда с НАП и НОИ.

✓ Надзорният съвет на НЗОК отхвърли предлагания от МФ бюджет за 2016 г.

Бюджетът на фонда за догодина трябва да бъде увеличен със 130 млн. лева с трансфер от държавния бюджет до 3,335 млрд. лв., смятат от надзора

Надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) отхвърли предлагания от финансовото министерство бюджет на фонда за догодина на днешното си заседание, съобщава БНР.

Според първоначално предложения вариант бюджетът на НЗОК трябваше да е в размер на 3,204 млрд. лв. Този вариант обаче бе отхвърлен от надзорниците с мотив, че така няма да бъде покрит финансовият дефицит от тази година.

Според Надзорния съвет бюджетът на Здравната каса за следващата година трябва да бъде увеличен със 130 млн. лева с трансфер от държавния бюджет до 3,335 млрд. лв., или със 130 млн. лв. повече.

По сметки на Българския лекарски съюз дефицитът на НЗОК за 2015 г. ще достигне около 65 млн. лв. Евентуално увеличение чрез трансфер ще даде възможност да се излезе от порочния кръг недостигът в бюджета на Касата да се покрива със средства от следващата година.

Надзорният съвет на НЗОК подкрепи идеята Националният рамков договор да влиза в сила от 1 април и да важи за срок от една година, както бе предложено вчера. Предложението бе добавено в законопроекта за бюджета на Здравната каса за 2016 г., който бе гласуван днес от надзорниците. Това ще даде възможност да се прецени колко и за какво ще се изразходват предвидените средства в бюджета за съответната година.

✓ Десислава Николова: Тихомълком се прокрадва актуализация на бюджета за 2015 г.

Проектбюджетът за 2016 г. задържа България в спиралата „дефицит-дълг-дефицит“, смята анализаторът на ИПИ

Най-неприятната изненада в публикувания проектбюджет за 2016 г. е, че се прокарва тихомълком актуализация на бюджета за тази година, която „в никакъв случай не може да се нарече благоприятна“. Така поне смята водещият икономист на Института за пазарна икономика (ИПИ) Десислава Николова.

„Тя предвижда един по-висок дефицит – 3,3% при положение, че до август е налице излишък от над 600 млн. лв. Въпреки повишената събираемост ще има един много висок дефицит и ударно харчене в края на годината“, заяви Николова в предаването "Светът е бизнес" с Ивайло Лаков по Bloomberg TV Bulgaria.

По думите ѝ това харчене се обяснява с европейските програми и нуждата от приключване на земеделските проекти, но покрай тези обективни разходи за европроекти се прокарват и други разходи, които не са спешни и наложителни – става дума за разходи на различните ведомства, като голяма част от тях са за персонал, заплати, обезщетения за пенсиониране... „Може би (разходите, б. ред.) са важни и заради изборите. Може би са важни и защото правителството не успя да се справи със заложеното съкращение на разходите за заплати в бюджетната сфера. По план тази година трябваше да има 10-процентно съкращение на разходите за персонал във всички ведомства. В редица ведомства не успяха да постигнат това и в крайна сметка ревизията на бюджета легитимира този провал“, критикува още Николова. Според нея проектобюджетът задържа България в спиралата „дефицит-дълг-дефицит“, в която страната влезе през кризисната 2009 г. и все още се намира в нея. „В края на средносрочната бюджетна рамка (2018 г.) ние ще бъдем с дълг от почти 29% от БВП, който е два пъти по-висок от това, което имахме преди почти три години. Влизаме в друга категория. Няма да можем да се похвалим с най-добрите параметри по отношение на дълга и дефицита“.

✓ Данък "вредни храни" ще мине първо през оценка на въздействието

Отлив на инвестиции в хранително-вкусовата промишленост и ръст на сивия сектор прогнозиран от бизнеса
Икономическото министерство ще направи оценка на въздействието върху икономиката на законопроекта на здравното ведомство за въвеждане на данък „Обществено здраве“, предложен за обществено обсъждане. Оценката ще бъде извършена преди внасянето на проектодокумента в Министерски съвет, за да се прецени ефектът от прилагането му.

Решението е взето днес от министъра на икономиката Божидар Лукарски, който се среща с представители на големи компании и бизнес организации от хранително-вкусовата промишленост по повод данък „вредни храни“, съобщават от икономическото ведомство.

Представителите на бизнеса са изразили опасения, че въвеждането на такъв данък би довело до отлив на инвестиции в хранително-вкусовата промишленост, до увеличаване на сивия сектор, намаляване на работни места и фалит на малки и средни предприятия.

Фирмите предупреждават и за опасност от увеличаване на нелегалния внос на евтини и некачествени хранителни продукти от съседни страни, където няма такъв данък и намаляване на приходите от ДДС и осигуровки като следствие.

По-рано работодатели от хранително-вкусовата промишленост в свое становище до министър-председателя декларираха, че са готови да подкрепят спортни събития и изграждането на физкултурни салони в училищата, но са категорично против предложението от здравното министерство данък „Обществено здраве“. Според работодателите от сектора налогът ще доведе до драстично вдигане на цените без здравен резултат. Предприятията предупреждават, че може да обмислят евентуално реструктуриране и да ревизират цялостната си инвестиционна политика.

От Българската стопанска камара настояха и Националният съвет за тристранно сътрудничество да разгледа проекта на Закон за данък върху общественото здраве по време на предстоящото заседание на 29 октомври.

От своя страна, здравният министър Петър Москов тази сутрин отново защити предложението от Министерството на здравеопазването налог. Данък „Обществено здраве“ не е за вредни храни, той е за здраве, категоричен бе Москов.

Миналата седмица министърът на здравеопазването пушна законопроект, според който четири групи вредни храни ще бъдат обложени с новия данък „Обществено здраве“.

✓ ЕК увеличава финансирането за транспорт на бежанци

Брюксел отпуска и допълнително още 6 млн. евро за "горещите точки" на гръцките острови

Европейската комисия увеличава нивото на кофинансиране от Механизма за гражданска защита на ЕС за страните, които се нуждаят от подкрепа, заради бежанската криза. С решението си ЕК приема да финансира 85% от направените разходи за транспорт, а не както досега – 55%.

В последните седмици три държави са активирали механизма – Сърбия, Словения и Хърватия. На този етап държавите са поискали помощ за доставка на палатки, санитарни материали и други, нужни за справяне с бежанската криза през зимните месеци, допълват от Брюксел.

С допълнително решение ЕК отпуска и почти 6 млн. евро за Гърция от Фонда за бежанците, миграцията и интеграцията (AMIF). Средствата трябва да помогнат на южната ни съседка за изграждането на т.нар. „горещи“ точки, в които се извършва регистрацията на пристигащите бежанци.

По време на срещата на лидерите на Западните Балкани в Брюксел, посветена на „Балканския път“ на бежанците, Атина потвърди своя ангажимент да изгради пет точки на гръцките острови до края на годината. Първият подобен център вече е готов – на о. Лесбос.

Механизмът за гражданска защита е едно от средствата на ЕС за помощ на изпаднали в криза държави. Той предвижда подкрепа на различни нива – технически екипи, нужна екипировка или финансова подкрепа. В него участват 33 държави – 28-те членки на ЕС, Исландия, Черна гора, Норвегия, Сърбия и Македония.

✓ Лихвите по депозитите за домакинствата се повишават леко през септември

Лихвените проценти по фирмените спестявания в евро също са малко по-високи спрямо август, но тенденцията за спад остава

Тенденцията за спад на лихвените проценти по депозитите продължава, въпреки че през септември се забелязва леко повишение на лихвите по новите депозити за домакинствата, ако ги сравним с месец по-рано. В същото време обаче спестяванията както на населението, така и на бизнеса продължават да растат.

В деветия месец на 2015 г. сме могли да сключим депозит в левове и да получим в замяна 1,51% върху сумата, която сме предоставили на банката. Това е с 0,04 процентни пункта повече, ако сравним ставката с тази, която банките са давали през август. Това показват изчисленията на Investor.bg, направени на база лихвената статистика на българска народна банка (БНБ).

Месец по-рано финансовите институции възнаграждаха гражданите с лихва от 1,47%. Ставката обаче се понижава с 1,24 процентни пункта спрямо септември миналата година, когато беше 2,75%.

Ако сме решили да сключим договор за депозита си в евро, средното възнаграждение, което банката щеше да ни даде този септември за отложеното ни потребление, е 1,24%. Това отново е с 0,04 пр. пункта повече спрямо август. В сравнение със септември 2014 г. обаче лихвата е с 1,32 пр. пункта по-ниска, показват още изчисленията на Investor.bg. Тогава тя бе в размер на 2,56 на сто.

За депозитите, договорени след предизвестие, които вече банките са отпуснали, лихвата също се понижава, показват още данните на статистиката. През септември средната лихва, която банките у нас са ни предлагали за такъв тип вложение, спада с 1,28 пр. п. за година до 1,11%, ако депозитът е бил деноминиран в левове, и с 1,47 пр. п., ако е бил деноминиран в евро, до 1,05%. Сравнено с август лихвата както по левовите, така и по евровите депозити се понижава с 0,03 пр. п.

Що се отнася до вложенията на бизнеса - лихвите по всички видове депозити продължават да спадат в сравнение с миналата година.

През септември банките са възнаграждавали предприятията средно с 0,65% върху стойността на сключения срочен левов депозит, което е с 0,04 пр. п. по-малко спрямо август. За сравнение - само година по-рано бизнесът е можел да получи 1,92% лихва за отложеното си потребление и така спадът на ставката за година е от 1,27 процентни пункта.

Лихвата по евровите депозити за фирмите нарастват леко с 0,02 пр. п. за месец, но спадат с 0,68 пр. п. спрямо година по-рано. Така този септември за деноминирани в евро вложения предприятия са получавали 0,8% лихва.

Ниските лихви по депозитите водят до ръст на търсенето на алтернативни форми за спестявания и инвестиции, като например инвестиции във взаимни фондове, фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и застраховки „Живот“ със спестовен и инвестиционен характер. Такива са изводите от анализ на УниКредит Булбанк.

От своя страна тенденцията на понижаващите се лихвени проценти ще изчезне, „когато Европейската централна банка и Федералният резерв на САЩ решат, че ги е страх от инфлацията, като вдигнат основния лихвен процент“, коментира главният изпълнителен директор на банката Левон Хампарцумян и допълни, че на първо място спестяват тези хора, които имат възможност да спестяват.

Средни лихвени проценти по новопривлечени депозити	Септември 2015 г.	Изменение	
		месечно	годишно
Домакинства			
депозити с договорен матуритет в левове	1.51	0.04	-1.24
депозити с договорен матуритет в евро	1.24	0.04	-1.32
Фирми			
депозити с договорен матуритет в левове	0.65	-0.04	-1.27
депозити с договорен матуритет в евро	0.8	0.02	-0.68

Средни лихвени проценти по всички привлечени депозити	Септември 2015 г.	Изменение	
		месечно	годишно
Домакинства			
овърнайт-депозити в левове	0.27	0	-0.3
овърнайт-депозити в евро	0.37	-0.04	-1.03
депозити с договорен матуритет в левове	2.2	-0.07	-1.25

депозити с договорен матуритет в евро	1.9	-0.08	-1.24
депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове	1.11	-0.03	-1.28
депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро	1.05	-0.03	-1.47
Фирми			
овърнайт-депозити в левове	0.14	-0.01	-0.11
овърнайт-депозитив евро	0.12	-0.02	-0.13
депозити с договорен матуритет в левове	1.32	-0.12	-1.15
депозити с договорен матуритет в евро	1.19	-0.08	-1.19
депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове	0.3	-0.06	-0.22
депозити, договорени за ползване след предизвестие, в евро	0.18	0	-0.04

Таблицы: Изчисления на Investor.bg по данни на БНБ

epicenter.bg

✓ Отвори папион за български продукти в Китай

Черпим с кисело мляко, мед и вино

Ще правим логистичен център на пристанище Бургас

Българско кисело мляко, мед, вино, сладка, натурални сокове и розови козметични продукти впечатлиха посетителите на българския национален павилион, който беше отворен на територията на всеобхватната търговска зона на град Ханджоу.

„Надявам се повече потребители на китайския пазар да се запознаят със земеделски продукти от нашата страна“, каза заместник министърът на земеделието Васил Грудев, който е на посещение в азиатската държава.

Зам.-министърът съобщи, че това е първият пилотен павилион, който се открива по линия на Центъра за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ). Грудев допълни, че се надява и останалите 16 държави от ЦИЕ да отворят свои национални павилиони в Шанхайската пилотна зона за свободна търговия. Обмисля се и изграждане на логистичен център на пристанище Бургас.

Според Ли Бин, директор на „Ханджоу Е-Роад Екомерс“, този павилион е прозорец към български продукти за Китай.

✓ От началото на тази година: Износът на ток скочи с 24% спрямо 2014 г.

Износът на електроенергия от България от началото на годината досега се е увеличил с 24,45% спрямо същия период на 2014 г., като достигна 8,927 милиарда киловатчаса. Година по-рано количеството е било 7,173 милиарда киловатчаса.

Това стана ясно от оперативна справка на държавния „Електроенергиен системен оператор“ (ЕСО). Данните показват, че търсенето на ток в Югоизточна Европа не намалява въпреки изграждането на нови мощности и финансовата криза в Гърция.

Производството на електроенергия у нас от началото на годината до 25 октомври се увеличава спрямо същия период на 2014 г. със 7,59% до 39,760 милиарда киловатчаса.

Вътрешното потребление също расте, но с по-слаб темп – с 3,52% до 30,833 милиарда киловатчаса, на фона на повишението на регулираните цени на енергията, мрежовите услуги и добавката „Задължение към обществото“.

Въпреки мерките за намаляване на задължителното изкупуване и на цените на тока от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), тяхното производство се увеличава. Рекорден ръст от 60% е отчетен при тока от биомаса – от 96 на 154 милиона киловатчаса.

Валежите в началото на годината осигуриха с близо 48% по-голямо производство на електроенергия от ВЕЦ-овете – увеличението е от 3,732 на 5,511 милиарда киловатчаса.

Вятърните паркове са доставили с близо 19% повече електроенергия. Повишението е от 0,990 на 1,176 милиарда киловатчаса.

По-малък е ръстът на производството от фотоволтаичните централи, където ограничителните мерки на държавата бяха най-сурови. При тях увеличението е с 4% от 1,140 на 1,188 милиарда киловатчаса.

Най-слабо е повишението на производството на базовите електроцентрали – АЕЦ и ТЕЦ. При тях ЕСО отчита общо ръст от 2,36% - от 30,999 на 31,730 милиарда киловатчаса.

✓ От 2018 година: Пада банковата тайна за граждани на ЕС в Швейцария

Целта е да се прекратят данъчните измами и укриването на налози

Край на банковата тайна за гражданите на Европейския съюз в Швейцария. Това реши Европейският парламент, който прие позиция относно споразумение с Швейцария, което би затруднило гражданите на ЕС при укриване на приходи от данъчните власти в банкови сметки в страната.

ЕС и Швейцария автоматично ще обменят информация относно банковите сметки на своите жители от 2018 г.

През май 2015 г. ЕС и Швейцария са подписали споразумение за борба срещу данъчните измами и укриването на данъци. Ще се обмена информация не само за доходи като лихви и дивиденди, а и за балансите по сметки и приходите от продажбите на финансови активи.

Данъчните администрации в страните-членки и Швейцария ще могат да идентифицират точно и безпогрешно съответните данъкоплатци, както и да се разпореждат и налагат своето данъчно законодателство в трансгранични ситуации. Освен това те ще могат да оценяват вероятността някой да избягва плащането на данъци.

„Ние няма да допуснем лица и компании да укриват свои активи, с цел да избегнат плащането на данъци. Когато хората извършват данъчни престъпления, те взимат от парите, които биха могли да отидат за училища и здравеопазване. Краят на банковата тайна е много важна стъпка в тази борба срещу данъчните измами и за справедливо данъчно облагане“. Това коментира каза докладчикът Йепе Кофод (Дания).